

Uchwała Nr 18/I/2022
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach
z dnia 13 stycznia 2022r.

w sprawie uchwały Nr XI/74/2021 Rady Gminy Hażlach z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) - **Kolegium** Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się **nieważność** uchwały Nr XI/74/2021 Rady Gminy Hażlach z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty **w części** w dotyczącej **§ 5.** w zakresie słów: „i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.” - z powodu istotnego naruszenia art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 roku o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U z 2019 r. poz. 1461) w związku z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 6k ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.), polegającego na niezachowaniu 14 - dniowego okresu od dnia ogłoszenia uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego wymaganego dla wejścia w życie aktu prawa miejscowego.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XI/74/2021 Rady Gminy Hażlach z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 21 grudnia 2021 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach na posiedzeniu z dnia 30 grudnia 2021 r.

uchwałą Nr 386/XXXI/2021 wszczęło postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności ww. uchwały Rady Gminy Hażlach.

Badanie nadzorcze tego aktu przeprowadzono na posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 13 stycznia 2022 r. Posiedzenie przeprowadzono w trybie zdalnym, o terminie którego powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mają prawo uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) w związku z art. 15 zzz ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.). W posiedzeniu nie wzięli udziału przedstawiciele organów Gminy Hażlach.

Prowadząc postępowanie nadzorcze Kolegium Izby stwierdziło w badanej uchwale istotne naruszenie prawa, określone w § 1 niniejszej uchwały. Powyższe naruszenie prawa stanowiło podstawę do stwierdzenia nieważności badanej uchwały w części. Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny:

W dniu 15 grudnia 2021 r. Rada Gminy Hażlach podjęła uchwałę Nr XI/74/2021 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty. W podstawie prawnej uchwały powołano art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 6j ust. 1 pkt 1, art. 6k ust. 1 pkt 1, ust. 2, ust. 2a pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.).

W § 1 podjętej uchwały postanowiono dokonać wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w taki sposób, że w przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, miesięczna opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty ustalonej w § 2. W § 2 ustalono stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości w wysokości 31,00 złotych miesięcznie od jednego mieszkańca oraz wyższą stawkę opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, w wysokości 62,00 złote miesięcznie od jednego mieszkańca. W § 3 wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Hażlach, natomiast w § 4 postanowiono o utracie mocy uchwały nr VIII/77/2020 Rady Gminy

Hażlach z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty. W przepisie końcowym uchwały zamieszczono zapis w następującym brzmieniu:

§ 5. „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.”.

Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego w dniu 22 grudnia 2021 r. pod poz. 8463.

Kolegium Izby zważyło, co następuje:

Zgodnie z art. 6k ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.) rada gminy, w drodze uchwały dokonuje wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi spośród metod określonych w art. 6j ust. 1 i 2 tej ustawy oraz ustala stawkę takiej opłaty. Z kolei w ust. 3 tegoż art. zawarto delegację dla rady gminy, zgodnie z którą organ ten winien określić stawki opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, wysokości nie niższej niż dwukrotna wysokość i nie wyższej niż czterokrotna wysokość stawki ustalonej przez radę gminy odpowiednio na podstawie ust. 1 albo w art. 6j ust. 3b tej ustawy.

W badanej uchwale ustalono stawki takiej opłaty odpowiednio w wysokościach 31 zł i 62 zł, tj. podniesiono ich wysokość w stosunku do poprzednio obowiązujących stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w tej jednostce samorządu terytorialnego, ustalonych w uchwale nr VIII/77/2020 Rady Gminy Hażlach z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty, które wówczas wynosiły odpowiednio 29 zł i 58 zł.

Uchwała Rady Gminy Hażlach, będąca przedmiotem badania nadzorczego, stanowi bez wątplenia akt prawa miejscowego. Gminie przysługuje prawo stanowienia takich aktów prawa miejscowego, obowiązujących na obszarze gminy, zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.). Akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały, stosownie do regulacji zawartej w art. 41 ust. 1 tej ustawy.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie, natomiast zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 roku o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U z 2019 r. poz. 1461) akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

W uchwale Nr XI/74/2021 Rady Gminy Hażlach z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty w § 5. zamieszczono zapis dotyczący jej wejścia w życie o następującej treści: „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.”. Uchwała została jednak ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego dopiero w dniu 22 grudnia 2021 r. pod poz. 8463.

Takim postanowieniem naruszono w sposób istotny podstawową zasadę związaną z datą wejścia w życie aktu prawa miejscowego, sformułowaną w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 roku o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Zgodnie z tą zasadą ustanowiony jest domyślny okres *vacatio legis* przepisów powszechnie obowiązujących (w tym aktów prawa miejscowego), zgodnie z którym akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Ustawowy obowiązek ustanawiania odpowiedniego *vacatio legis* wynika z zasad bezpieczeństwa prawnego, pewności obrotu prawnego, poszanowania praw nabytych oraz ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, które wywodzi się z zasady demokratycznego państwa prawnego, wyrażonej w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (zob. G. Wierczyński „Redagowanie i ogłaszanie aktów normatywnych - Komentarz” - oficyna Wolters Kluwer Warszawa 2010). Podjęta przez Radę Gminy Hażlach uchwała nakładająca na właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, wyższe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od dotychczas obowiązujących, winna odpowiadać przytoczonym powyżej wymogom dotyczącym zasad ogłaszania aktów prawa miejscowego. Podjęcie takiego aktu na sesji Rady Gminy Hażlach w dniu 15 grudnia 2021 r. wymagało jej ogłoszenia najpóźniej w dniu 17 grudnia 2021 r. aby umożliwiło skuteczne postanowienie o jego wejściu w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. ze względu

na konieczność dochowania wymaganego 14 dniowego *vacatio legis* pomiędzy jego ogłoszeniem i dniem wejścia w życie. Należy jednak zauważyć, że opublikowanie uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego nastąpiło dopiero w dniu 22 grudnia 2021 r., co spowodowało niedochowanie wyżej wskazanego, wymaganego 14 dniowego okresu *vacatio legis*.

W ocenie Kolegium w analizowanym stanie faktycznym i prawnym nie zaistniały ustawowe przesłanki, które umożliwiłyby skrócenie ww. okresu, stosownie do regulacji zawartej w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 roku o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Z powyższych względów Kolegium Izby na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372z późn. zm.) - zgodnie z którym uchwały i zarządzenia organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne, a o ich nieważności w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały - zobligowane było do orzeczenia o nieważności uchwały Nr XI/74/2021 Rady Gminy Hażlach z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty w części dotyczącej w dotyczącej § 5. w zakresie słów: „i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.”. Kolegium równocześnie uznało, że przedmiotowa uchwała w pozostałym zakresie może funkcjonować w obrocie prawnym, jednakże dzień jej wejścia w życie winien być ustalany w oparciu o zasadę zawartą w 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 roku o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, z wszelkimi konsekwencjami wynikającymi w tego faktu.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej